

Overlegorgaan van HBO-
scholen met een accountancy-
opleiding

**Voorzitter Landelijke Examens
Post HBO**

**LANDELIJK EXAMEN
Audit & Assurance A**

Samenstellers : De vakcommissie Audit en Assurance

Datum: 11 januari 2017
Tijd: 13:30 – 16:30 uur

- * **Dit examen bestaat uit 7 genummerde pagina's inclusief voorblad. Controleer dit !**
- * **Toegestane hulpmiddelen:**
 - Handleiding Regelgeving Accountancy vanaf editie 2015
 - WWFT (in gebonden vorm)
- * **Motiveer steeds uw antwoorden !**
Aan onvoldoende gemotiveerde antwoorden worden geen punten toegekend!
- * **Een indicatie voor de puntenverdeling is als volgt:**

vraag 1	10 punten
vraag 2	15 punten
vraag 3	30 punten
vraag 4	10 punten
vraag 5	15 punten
vraag 6	<u>20 punten</u>

Totaal: 100 punten

Veel succes!

JACHTWERF DE SPAKENBURGER B.V.

Jachtwerf De Spakenburger B.V. is een middelgrote onderneming die zich bezighoudt met de productie van exclusieve jachten voor opdrachtgevers die zijn verspreid over de hele wereld. Het bedrijf is in 1904 opgericht door Gerrit Huygen en is gevestigd in Spakenburg. Het bedrijf is in de markt voor de pleziervaart en watersport toonaangevend. De oprichter is ook de initiatiefnemer van de brancheorganisatie HISWA. Sinds de oprichting is het bedrijf in handen van de familie Huygen. Thans is de leiding in handen van de broers Max en Jonathan Huygen. Zij bezitten ieder 50% van de aandelen van De Spakenburger B.V. middels een persoonlijke holding.

Onder de directie, die bestaat uit commercieel directeur Max en technisch directeur Jonathan, ressorteren de volgende afdelingen:

- Verkoop
- Bedrijfsbureau
- Inkoop
- Magazijn
- Productie
- Personeelszaken
- Administratie en automatisering

Verkoop

De Spakenburger bouwt de jachten op basis van aangeleverde ontwerpen van gerenommeerde jachtontwerpers. Op basis van het aangeleverde ontwerp wordt in het ERP pakket GOLF een 3D visualisatie gemaakt van het te bouwen jacht en een voorcalculatorische all-in kostprijs berekend. Deze voorcalculatie wordt opgesteld door het bedrijfsbureau. Nadat overeenstemming is bereikt met de opdrachtgever over de uitvoering en de uitrusting wordt door de afdeling verkoop een doorloppen genummerde offerte opgesteld die moet worden goedgekeurd door directeur Max. Zodra de offerte is geaccepteerd wordt er een contract opgesteld met de bouwsom, de opleverdatum en de te factureren termijnen. Nadat het contract is getekend door beide partijen wijzigt binnen GOLF de status van "offerte" in "order" en wordt het offertenummer het projectnummer. In het contract is een boeteclausule opgenomen voor overschrijding van de opleverdatum. GOLF genereert vervolgens op basis van de geregistreerde voortgang de overeengekomen termijnfacturen.

Bedrijfsbureau

Na ondertekenen van het contract stelt het bedrijfsbureau een gedetailleerde voorcalculatie met stuk- en bewerkingslijsten op die worden geregistreerd in Golf. Op basis van deze voorcalculatie vindt de planning van de werkzaamheden plaats en van het materieel waaronder de lasersnijmachine, punt- mig- en tiglasapparaten, stijgers etc. Het bedrijfsbureau plant de productieopdrachten in met behulp van GOLF, rekening houdend met een optimale inzet en de overeengekomen leverdatum. Waar nodig wordt het vaste productiepersoneel aangevuld met uitzendkrachten. Verder bewaakt en rapporteert het bedrijfsbureau de voortgang van de werkzaamheden. Na afloop van ieder project, verricht het bedrijfsbureau een technische nacalculatie waarbij de productieresultaten naar oorzaak worden geanalyseerd en gerapporteerd aan de directie.

Inkoop

Op basis van de voorcalculatie, de planning en de stuklijst GOLF wordt wekelijks een besteladvieslijst gegenereerd voor de benodigde materialen. Deze besteladvieslijst wordt geaccordeerd door de afdeling bedrijfsbureau. De afdeling inkoop plaatst vervolgens op basis van de geaccordeerde lijsten de bestellingen via EDI bij de leveranciers.

In GOLF verandert de status van de materialen in “ te ontvangen goederen”.

Magazijn

Bij ontvangst van de materialen controleert de magazijnmeester de ontvangen goederen en bij akkoord legt hij de ontvangsten vast in Golf, waarna de voorraad, na matching met de bestelling wordt opgeboekt. Uitgifte van de goederen geschiedt op basis van de door het bedrijfsbureau opgestelde planning en stuklijst. Registratie van de afgegeven materialen vindt, na autorisatie door de projectleider, plaats per projectnummer in Golf.

Productie

De productie van de jachten vindt plaats op basis van door het bedrijfsbureau verstrekte productieopdrachten. Zodra de bouw van een jacht start, verandert de status in GOLF van “Order” naar “In productie”. Het ordernummer is tevens het projectnummer. Voor de bouw van elk van de jachten wordt een projectleider aangesteld die verantwoordelijk is voor de uitvoering en de voortgang van een project.

De productiemedewerkers krijgen van het bedrijfsbureau dagelijks een overzicht van de ingeplande bewerkingen. Op basis van het ontwerp in GOLF wordt een snijplan gegenereerd. Dit snijplan wordt ingelezen in de lasersnijmachine welke de bewerkingen volautomatisch uitvoert. De productiemedewerker voert, na afloop van het snij- en laswerk, op basis van het goedgekeurde ontwerp een controle uit om vast te stellen of het eindresultaat voldoet de gestelde kwaliteitseisen. Elke productiemedewerker registreert de gewerkte uren per projectnummer middels een digitale prikklok die verbonden is met GOLF. De projectleider autoriseert wekelijks de ingevoerde uren en registreert dagelijks per project de ingezette machine-uren en de verbruikte materialen per projectnummer in Golf.

Personeelszaken

De afdeling personeelszaken werft een de uitzendkrachten via een drietal vaste uitzendbureaus. Deze zijn geselecteerd op basis van de kwaliteit van de geleverde arbeidskrachten en de flexibele inzet die zij kunnen garanderen. Specialistische maritieme kennis is een belangrijke voorwaarde om bij De Spakenburger B.V. te kunnen werken. Dit heeft tot gevolg dat er in sommige gevallen een hoger tarief betaald moet worden voor deze specialisten dan in de markt gebruikelijk is.

Het productiepersoneel bestaat voor ongeveer 20% uit uitzendkrachten. Voorts wordt er regelmatig overgewerkt om de geplande opleverdata te halen. Voor overuren en weekenddiensten worden overwerktoeslagen uitbetaald.

Als gevolg van de goedgevulde orderportefeuille is de capaciteit tot ultimo 2017 volledig bezet. De bouwtijd van de jachten varieert van 12 tot 18 maanden.

Financiële administratie en automatisering

De productieverantwoording is automatisch gekoppeld met de projectadministratie en de financiële module binnen GOLF. Op basis van de statuswijziging van "Order" naar "In productie" door het bedrijfsbureau wordt in het financiële pakket per bouwfase de voorcalculatorische dekking geboekt. Na goedkeuring door projectleiders, worden de financiële boekingen gemaakt van de werkelijke man-, machine-uren en materialen en de voortgang per fase. Periodiek maakt de controller een analyse van de dekking en de werkelijke kosten die met de projectleiders en hoofd bedrijfsbureau worden besproken. Het verslag hiervan wordt maandelijks met de directie besproken. De directie bepaalt aan de hand van de rapportages of er een verliesvoorziening op een project noodzakelijk is.

De financiële administratie wordt gevoerd met behulp van financiële module binnen GOLF. Door de financiële administratie worden per kwartaal de volgende managementrapportages vervaardigd.

- Balans en resultatenrekening
- Overzicht orderportefeuille
- Overzicht onderhanden projecten
- Overzicht van de gefactureerde- en uitstaande termijnen
- Nacalculaties per project per bouwfase en van de opgeleverde jachten

Automatisering

De GOLF applicatie (ERP) opereert vanuit de Cloud, het onderhoud van Golf is in handen van de leverancier.

Accountant

De accountant van De Spakenburger B.V. is Joke Zijlstra AA oprichtster en vennoot van Zuiderzee accountants, een middelgrote accountantsorganisatie in het midden van het land. Zij is sinds 2005 betrokken bij de jaarrekening van De Spakenburger B.V.. Sinds de Spakenburger B.V. controleplichting werd, in 2011 is er jaarlijks een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Vraag 1: (10 punten)

Geef een beschouwing over de opdrachtcontinuering voor de jaarrekeningcontrole over 2015 van De Spakenburger B.V. door Zuiderzee Accountants. Besteed daarbij onder meer aandacht aan de VGBA en ViO.

Vraag 2: (15 punten)

Werk voor de controle van het productieproces een Internal Risk Analysis (IRA) uit voor Jachtwerf De Spakenburger B.V. Benoem de belangrijkste casus specifieke risico's en behandel hierbij de processrisks, de process controls, de performance indicators en the potential impact on the audit.

Vraag 3: (30 punten)

Hoe controleert de accountant de productieverantwoording in het kader van de controle van de jaarrekening over 2015? Besteed in uw uitwerking expliciet aandacht aan de applicationcontrols. Daar waar van toepassing mag u verwijzen naar uw antwoorden bij vraag 2.

Onderhanden Projecten

Aan de projectadministratie van De Spakenburger B.V. is het volgende overzicht ontleend:

<i>Onderhanden projecten 31 december 2015 (bedragen x € 1.000)</i>			
<i>Projectnummer</i>	1	2	3
<i>Project</i>	Jacht Vespa	Jacht Viva Italia	Jacht Discovery
	€	€	€
<i>Directe kosten</i>	1.000	1.200	2.000
<i>Indirecte kosten</i>	350	600	800
<i>Winstopslag</i>	250	300	500
<i>Aanneemsom</i>	1.600	2.100	3.300
<i>Werkelijke kosten</i>	675	230	3.100
<i>Verliesvoorziening</i>	0	-50	-300
<i>Gefactureerde termijnen</i>	850	210	3.300

Toelichting:

Voor de waardering van de onderhanden projecten past De Spakenburger B.V. de methode percentage of completion toe. In de balans worden de gefactureerde termijnen afzonderlijk verantwoord als passiefpost.

Project 1 Dit project is gestart in maart 2015 en op 31-12-2015 is het jacht voor de helft gereed. In de eerste helft van de bouw is er een kostenoverschrijding geweest van € 100K. Bij de bouw van de tweede helft zijn geen overschrijdingen meer te verwachten.

Project 2 Dit project is gestart in juni 2015 en heeft door de leveringsproblemen van verschillende materialen vertraging opgelopen. Er is gekozen voor een nieuwe leverancier waardoor de directe kosten met 10% stijgen. Op 31-12-2015 is het jacht voor 10% afgerond. Het jacht moet uiterlijk 31-07-2016 worden opgeleverd. De verwachting is dat het schip eind september geleverd zal gaan worden. In het koopcontract is een boetebepaling opgenomen van 10% boete per maand na de afgesproken leverdatum.

Project 3 Het project is afgerond maar het jacht is nog niet geleverd door de betalingsachterstand van de opdrachtgever.

Risico matrix

Bij de risico inschatting voor de controle van de jaarrekening maakt de accountant gebruik van de risicomatrix. Deze matrix geeft in één oogopslag een beeld van de geïnventariseerde risico's. Op basis van de kans en de mogelijke gevolgen kunnen risico's worden gecategoriseerd

Waarschijnlijkheid dat risico zich voordoet	Waarschijnlijk	Middel	Hoog	Hoog
	Waarschijnlijk	Laag	Middel	Hoog
	Onwaarschijnlijk	Laag	Laag	Middel
		Onbelangrijk	gemiddeld	Significant

Omvang/ impact van het risico

Vraag 4: (10 punten)

Geef voor de drie genoemde projecten afzonderlijk aan welke risico's de accountant onderkent bij de controle van de balanspost onderhanden projecten en geef tevens gemotiveerd aan op welke plaats binnen de bovenstaande matrix u de projecten positioneert.

Vraag 5: (15 punten)

Beschrijf de controlewerkzaamheden voor de balanspost onderhanden projecten, met in achtneming van de in vraag 4 gesignaleerde risico's.

Vraag 6: (20 punten)

- a) Werk de onderstaande aantekeningen af als accountant verantwoordelijk voor de afronding van de jaarrekeningcontrole 2015. Geef daarbij gemotiveerd aan of de weergegeven feiten in beginsel moeten leiden tot:
- Geen verdere actie of
 - Nader onderzoek, met beschrijving van de werkzaamheden en/of
 - Wijziging of aanvulling van de conceptjaarrekening en/of
 - Vermelding in de managementletter en/of gecommuniceerd moet worden met degenen belast met governance
- b) Geef per aantekening aan wat de mogelijke consequenties zijn voor de strekking van de controleverklaring bij het niet wijzigen van de jaarrekening door de directie.

Verwijs hierbij naar de relevante wet- en regelgeving.

Aantekening 1:

De opdrachtgevers van De Spakenburger B.V. komen uit alle werelddelen. Dit resulteert er in dat er bedragen worden ontvangen van deze opdrachtgevers. Tijdens de controle van de jaarrekening is aandacht besteed aan een jacht (Jacht Silver) die door de werf wordt gebouwd. Dit jacht kent een totale bouwsom van € 380.000, welke is verdeeld over een tiental te factureren termijnen. Hiervan in 2015 zijn reeds 5 termijnen gefactureerd en ontvangen. De ontvangsten zijn overgeboekt vanuit een vijftal verschillende landen en afkomstig van verschillende rekeninghouders. De directie heeft hiervan geen melding gemaakt bij de betreffende instanties.

Aantekening 2:

In de projectadministratie is het volgende project opgenomen:

Project de Discovery (zie ook projectnummer 3 bij vraag 4):

Van een buitenlandse opdrachtgever is de opdracht ontvangen voor de bouw van een jacht met specifieke kenmerken van het ruimteschip de Discovery. De opdrachtgever is een voormalig astronaut. De opdracht is, zelfs voor De Spakenburger, een zeer prestigieus ontwerp. Er is wereldwijd veel media-aandacht geweest voor de bouw van dit jacht.

In 2014 is begonnen met de bouw van dit jacht. Als gevolg van de economische crisis is de opdrachtgever in betalingsproblemen gekomen. De opdrachtgever heeft een betalingsachterstand van € 1.400K. Er bestaat onduidelijkheid over de betalingsonmacht van de opdrachtgever. De Spakenburger heeft hier een juridische procedure voor aangespannen waarin de rechter heeft bepaald dat het verkoopcontract wordt ontbonden en de vooruit gefactureerde termijnen ten gunste van de Spakenburger B.V. komen.

Gelet op de specifieke kenmerken is het nog maar de vraag of het jacht voor de oorspronkelijk prijs van € 3.300K verkocht kan worden aan een derde partij.

De Spakenburger heeft het bedrag van de ten gunste gevallen gefactureerde termijnen (€ 3.300K) minus het saldo van de oninbare debiteuren (€ 1.400K) afgeboekt van de oorspronkelijke aanneemsom en het jacht voor € 1.900K opgenomen onder de voorraad.